

הפיכת שירות האינטרנט מתופעה אקדמית לעסק מסחרי

בשנת 1984 התחבר מחב"א (מרכז החישובים הבין-אוניברסיטאי - גוף הפועל באוניברסיטת תל-אביב ומשרת את כל המוסדות להשכלה גבוהה בישראל), ל- EARN באירופה (השלוחה האירופאית של רשת Bitnet בארה"ב) בקו אנלוגי בקצב של 9600 סיביות לשניה, ובכך הביאה את בשורת האינטרנט לאקדמיה בישראל.

בשנת 1987 טען מנכ"ל בזק, צבי אמיד, כי הפעילות שהאקדמיה עושה ברשת איננה חוקית, וסירב להתקין לה קווי נתונים נוספים. מחב"א פנתה למשרד התקשורת בבקשה לקבל רשיון מיוחד, והמשרד העניק למחב"א רשיון מיוחד להקמת רשת תקשורת נתונים אקדמית בנובמבר 1988. בפברואר 1990 התקינה חברת בזק קווי העברת נתונים ספרתיים ראשוניים בין מחב"א למוסדות אקדמאיים בישראל (בקצב של 64 קס"ש), ובמרץ 1991 התקינה חברת בזק קו העברת נתונים בין-לאומי ראשון, בין מחב"א לארה"ב (בקצב 64 קס"ש). רשת תקשורת הנתונים האקדמית נקראה רשת "אילן".

בשלהי שנות השמונים התפתחו מספר מיזמים ליישום שירות בדומה לשירות ה- Minitel בצרפת (שירות אספקת מידע במסוף ייעודי, דמוי מחשב, שהיו לו אז בצרפת מיליוני משתמשים ואלפי ספקי מידע). בשנת 1990 הוקם מיזם מסחרי בידי חברת בזק, בשיתוף עם רשת זהב (מיזם שנקרא "בזק זהב"). בשנת 1994 הוקם מיזם בשם TVTEL בשיתוף פעולה בין בזק, אלביט ותדיראן. מיזמים אלה לא צלחו, ופינו את מקומן לשירותי גישה לאינטרנט.

בפברואר 1992 דחתה מחב"א את בקשת שר התקשורת יעקבי לספק שירותי גישה לאינטרנט לציבור בישראל, אך נאותה לספק שירותי גישה לרשת לבעלי רשיונות מיוחדים אחרים⁴³. משרד התקשורת העניק רשיונות מיוחדים לספק שירותי גישה אינטרנט למספר חברות (הראשונות היו אקטקום, דאטה-סרב ונט-מאנג, שלימים נהפכה לנטוויזין), כאשר מנויים יכלו להיות מקושרים אליהם בקו נל"ן או באמצעות חיוג ברשת הטלפון הציבורית של חברת בזק. מפעיל האינטרנט המסחרי הראשון בישראל, קו-מנחה, החל לפעול ב- 15 בדצמבר 1992, באמצעות קישור למחב"א בקו נתונים של 9600 סיביות לשניה.

ביולי 1996 הפעיל איגוד האינטרנט הישראלי צומת לקישור בין מפעילי אינטרנט ישראליים, בשם IIX (Israel Internet eXchange), ולראשונה התאפשרה העברת מידע בין מפעילי אינטרנט בישראל, שלא באמצעות צמתים בחו"ל. בנובמבר 1996 הפעילה חברת בזק את שירות 135, המאפשר למשתמשים מזדמנים, שאין להם חשבון אצל ספק שירותי גישה לאינטרנט, להתחבר לרשת. השירות זכה להצלחה רבה, והיתה לו חשיבות בהאצת חדירת האינטרנט בישראל. במרץ 2000 קבעה חברת בזק תעריפים מוזלים מיוחדים לחיוג טלפוני לספקי גישה לאינטרנט, ובכך סייעה משמעותית לקידום השימוש באינטרנט בישראל.

⁴³ שירותים אלה ניתנו עד שנת 1996. לאחר מכן הפסיקה מחב"א לספק שירותי אינטרנט מסחריים.